

Okulu bitireli neredeyse altı ay olmuştu. Önceleri ailesi ve bütün tanıdıkları, gözlerinin içine gururlu bir gülümseyişle bakarlarken zamanla o bakışlar biçim değiştirmiş endişeli bir hal almaya başlamıştı. En çok duyduğu sözler de şunlardı.□

□□□□ “Sanat nedir ki? Hiçbir yarar getirmeyen bir eğlence, boş adamların gönüllerini eğlendirmelerinden başka ne işe yarar? Bizim gibi insanlar için sadece lüktür sanat. Bizler önce geçimimizi düşünmek zorundayız, bunlarla ilgilenmene sözüm yok, muhakkak ki sanatla ilgilenmen ruhunun inceliğine dalalet. Ama seni acımasız bir dünyanın beklediğini bilmelisin. Önce hayatla kavganı kazan. Meslek sahibi ol ondan sonra dilediğin gibi davranmakta özgürsün.”□

□□□□ Oysa yoğun bir çalışmanın içinden geliyordu o. Sınavlarını vermek için gecelerce uykusuzluk çekmiş, neredeyse sağlığını yitirmişti. Bunun ödülü olarak alabildiği ise sadece bir kağıt parçasıydı. Ancak diplomanın karın doyurmadığını anlaması çok sürmeyecekti.□

□□□□ Önce özel bir kurumda staj yapmaya başlamıştı. Tabi ki kimse yeni mezun olmuş birine hemencecik ücret bağlayacak değildi. Zaten orada çok da işe yarıyor sayılmazdı. Çünkü okullarda işlerin nasıl yürüdüğüne dair pek bir şey öğretilmiyordu. Aslında okullarda hiçbir şey öğretilmiyordu. Sınavlardan önce kalıplanmış cümleler ezberletiliyor, sonra da bunların kusursuz biçimde tekrarlanması bekleniyor, sınav kağıtlarına bazı rakamlar düşülüyordu. Doğal olarak bu bilgiler kısa süre içinde beyinden uçup gidiyordu ki, maalesef ezberletilen konular ya bir hususun en yüzeysel görünüşüne dair kırıntılardan ibaret oluyor yahut da bağıntısız bilgi yığınağı ile bilgileri derinleştirmek yeteneği büsbütün köreltiliyordu.□

□□□□ Yani olan şuydu;□

□□□□ Öğretmen: “Çanakkale geçilmez!”□

□□□□ Öğrenciler: (Hep bir ağızdan) “Çanakkale geçilmez!”□

□□□□ Peki olması gereken... Elbette kusurlunun karşısında bir de ideal olan, bir kusursuzluk örneği bulunmalıydı. Ne de olsa her kavram kendi karşısını içinde taşırdı. Ayrıca varlığın gerçeği karşısında sadece karanlık, belirsiz ve yanıltıcı bir silüetten ibaret olan gölgeler, yine de varlığın kendisine işaret ederdi. Tıpkı “Çanakkale geçilmez!” önermesinde olduğu gibi... Bize ideal olanı işaret eden kupkuru bir söz öbeği olmanın dışında, bu sözcükler, çok da fazla anlam ifade etmiyordu. Yine de kusursuza yaklaşmak bakımından bunlar bir biçimde mana kazanıyordu. Bu, şu şekilde formülize edilebilirdi:□

□□□□ Öğretmen: “Çanakkale geçilmez!”□

□□□□ Öğrenci 1: (Boğaz Harbi'nde şehit düşmüştür).□

□□□□ Öğrenci 2: ...□

□□□□ Öteden saikalar parçalıyor afakı:□

□□□□ Beriden zelzeleler kaldırıyor a'makı;□

□□□□ Bomba şimşekleri beyninden inip her siperin;□

□□□□ Sönüyor göğsünün üstünde o arslan neferin.□

□□□□ Yerin altında cehennem gibi binlerce lağam;□

□□□□ Atılan her lağamın yaktığı yüzlerce adam.□

□□□□ Ölüm indirmede gökler, ölü püskürtmede yer;□

□□□□ O ne müthiş tipidir: savrulur enkaaz-ı beşer...□

□□□□ Ve öğrenci 3: "Ben size savaşmayı değil, ölmeyi emrediyorum!"□

□□□□ Burada da seciye ve meziyetleri nisbetinde işte bu öz bilgiye bir tarafından yapışmış üç üstün ve bu özle nurlanmış ruhun akisleri vardı. Yani bilgi, ancak, akıl ve derinlemesine irdelenip ortaya konulmuş bir eğitim programı çerçevesinde, basitten başlanarak daha zengin, kapsamlı, karmaşık kavramlara doğru ilerler; kendini geliştirmeye ve ruhlara ve akla büsbütün yerleşmeye muhayyel olursa öğrenilmeye değer sayılabilir ve anlamlı bulunabilirdi.□

□□□□ Oysa bizimki gibi bir dünyada eğitim sistemi, bilgiyle aydınlanmış nesiller yetiştirmeye değil bilgili kölelerden mürekkep bir makine düzenine hizmet ediyordu (Yalnızca işçiler ve memurlar yaratmaya...) Bilgi ancak kısırlaştırıldıktan sonra o da sadece belleklere, bu haliyle sunuluyordu. Zihnin bilgiyi ele alıp işlemesi, onunla arasında ruhsal bir bağ kurması engelleniyor, zihin bilgiye yabancılaştırılıyordu. Sanki düşman güçlerin vatan topraklarına ayak basması gibi beyne hücum ediyordu bir takım kuru ve derinliksiz cümle yığınları. Zaten böyle bir dizgede sınavlar o kadar büyük yer kaplıyordu ki duygu ve düşüncelerin derinlemesine incelenmesi, aklın ve ruhun eğitilmesi, öğrenme, araştırma, tasarlama ve yaratma süreci sanki gereksiz ve zaman kaybıymış gibi algılanmaya başlanıyordu. Oysa onun farklı beklentileri vardı. Nihayet hayatın anlamı üzerine kafa yorabilecek, düşünecek, araştırarak, evrensel meselelerle, idealler üzerine uğraşabilecekti.□

□□□□ "Boş işler bunlar, kime ne faydası olmuş ki! Dünya fenomenlerden ibarettir. Görüntü herşeydir. Bunu da ancak statüyle, para ve makamla elde edebilirsin. Şu mağaradan çık artık. Vahiy mi bekliyorsun?"□

□□□□ "Ne mağarası? Sen mağaralar hakkında ne bilirsin ki?"□

□□□□ "Senin kadar uzman olmadığım muhakkak. Yine de orada yaşamaya devam ettiğin sürece karanlığın kesin olduğunu garanti edebilirim. Kendini ya açlıktan ölmek üzere bulursun yahut da -şanslıysan eğer- sadece yalnızlık, çaresizlik, delilik içinde yaşamını sürdürmeye devam edersin. Tabi kurda kuşa yem olmazsan!"□

□□□□ "Kapa şu çeneni artık, beni rahat bırak."□

□□□□ "Sen bilirsin, ben senin iyiliğin için konuşuyorum."□

□□□□ Şair, o anda kendisi için hayli rahatsız edici olan bu sese bir ders vermeye karar verdi. Onu kolundan tutup şiddetle sarsmaya başladı. Ses, canının yandığını söyleyip duruyordu ama Şair onun bağırtılarına kulak bile asmiyordu. Sonunda acıdan yüzünü buruşturup gözlerini kapattı. Geri açtığında ise gördüğü manzara karşısında korkudan tüyleri diken diken oldu. Şimdi tek başınaydı. Seslendi.□

□□□□ "Şair! Neredesin, kurtar beni?"□

□□□□ Ama o ortalıklarda yoktu. Ses, kollarından ve boynundan zincire vurulmuş halde karanlık bir mağaranın ortasında kalakalmıştı. Kafasını başka yöne çeviremiyor, yalnızca önünü görebiliyordu. Duvarda kendi yansımasını gördü. Ve önünde belki milyarlarca gölge gidip, geliyordu. Bunlar, sırtları bir ışık kaynağına dönük vaziyette kendisi gibi

zincire vurulmuş belli belirsiz varlıklardı. Ses ilk defa kendi varlığının bir gölgeden, bir siluetten ibaret olduğunu duyumsadı. Daha önce zincirlerini ve görüntüsünü hiç yadırgamamış olması onun için büsbütün şaşırtıcı bir durumdu.

□□□□ Şimdi acıyla haykırmaya başlamıştı.□

□□□□ “Kurtarın beni!”□

□□□□ Kimse onu duymadı. Yoksa aldırıyorlar mıydı? Bilinemezdi bu. Sonunda tamamen çıldırılmış, deli gibi haykırmaya başlamıştı. Bütün kuvvetiyle asıldı. Zincirlerinin çatırdadığını hissedebiliyordu. İçten içe umutlanmaya başladı. Daha güçlü asıldı ve sanki o kadar zamandır hiç uğraşmıyormuş gibi tek hamlede bütün bağlarını parçalayıverdi.□

□□□□ “Bana neler oluyor?”□

□□□□ Gözleri, endişeyle kocaman açılmış, anlamaya çalışıyordu. Beynini daha önce hiç bu kadar zorlamamıştı. Zaten buna gerek de yoktu. İçinde yaşadığı zaman ve mekanda aklın pek azını kullanmak mutlu ve başarılı bir hayat sürmek için fazlasıyla yeterli olmaktaydı. Hatta biraz farklı düşünmeye başladı mı bütün toplum hücumu kalkıyordu. Niye düşünsündü ki! Fakat şu an, kimsenin onu umursadığı yoktu. Zincirlerinden kurtulduğunu bile farkedememişti. Onun zihnindeyse en öncelikli mesele, eğer bunca zaman kendisi saf bir gölgeden ibaretse, gerçeğin ne olduğu ve neye benzediği idi. Ayrıca ardlarındaki bu ışık kaynağı da neyin nesiydi? İlk defa ihtirasla kaynağını merak ediyordu.□

□□□□ Başını ışığa çevirdiğinde gözlerinin yandığını hissetti. Hiçbir nesne göremez olmuştu. Bir süre olduğu yerde gözlerini ovuşturdu. Yavaş yavaş puslu da olsa etrafı seçmeye başlamıştı. Oldukça ürkütücü bir manzaraydı bu. İnsanoğlu büyük ve ortak, evrensel bir trajediyi, hem de onun hiç de farkında olmadan, paylaşmak zorunda bırakılmıştı bu karanlık yerde. Peki neden? Ses, tir tir titreyerek mağaranın sonundaki ışığa doğru ilerlemeye başladı. Merakı, kaygısına baskın gelmekteydi. Hayatında hiç bu denli heyecanlanmadığını düşünüyordu. Tam ışığın kaynağına varmak üzereyken Şair'i karşısında buldu. Şair, yüzünde korkunç ve acı bir gülümsemeyle bakıyordu suratına.□

□□□□ “Kısmen haklıydın, fenomenler dünyasının gereklerini yerine getireceğim. Peki sen bir daha beni rahatsız edecek misin?”□

□□□□ “Hayır.”□

□□□□ Şair, Ses'e okkalı bir tokat patlattı, Ses kendine geliverdi. Bundan sonra da asla Şair'in karşısına çıkıp onu huzursuz edemedi bu fısıltı.